

Uchwała Nr XI/70/2015
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 04 listopada 2015 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2014 roku „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009-2015”

Na podstawie art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 3 i 3a oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1445), uchwala się:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w 2014 roku „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009-2015”.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

„Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009-2015” została przyjęta Uchwałą Nr XXVIII/252/2009 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 30 października 2009 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji strategii pomocy społecznej i działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim.

Przedstawienie Radzie Powiatu sprawozdania z realizacji „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009-2015” jest obowiązkiem Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

„Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009-2015” jest dokumentem, który ma inicjować zachowania służące wzmocnieniu postaw aktywnych oraz wspieranie osób, dzieci i młodzieży oraz rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów.

**Sprawozdanie z realizacji w 2014 roku
„Powiatowej strategii rozwiązywania
problemów społecznych
Powiatu Nowodworskiego
na lata 2009 – 2015”**

**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Nowym Dworze Gdańskim**

Wrzesień 2015 r.

Obowiązek stworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych na samorząd terytorialny nałożyły zapisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/252/2009 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 30 października 2009 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji strategii pomocy społecznej i działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim.

„Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009 – 2015” jest dokumentem, który w założeniu ma inicjować zachowania służące wzmocnieniu postaw aktywnych oraz wspieranie osób, dzieci i młodzieży oraz rodzin zgłaszających się o pomoc w rozwiązywaniu problemów. Działania te mają być kreowane poprzez rozwój różnego rodzaju usług - poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej.

Praca socjalna stanowi istotny element pomocy społecznej w dobie pogłębiającego się deficytu nie tylko finansowego, ale również zmian kryteriów wartości. Właśnie ta forma profesjonalnej aktywności służb społecznych w obecnych czasach nabiera szczególnego znaczenia. Ważne jest również takie zintegrowanie działań poszczególnych instytucji aby przyzwalały na zwiększanie profesjonalnej pomocy socjalnej dla osób zagrożonych wykluczeniem.

Misja „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009 – 2015” została określona następująco:

Powiat Nowodworski poprzez tworzenie warunków harmonijnego rozwoju chce zapewnić swoim mieszkańcom jak najlepsze warunki w poczuciu bezpieczeństwa, oraz umożliwić im realizację planów osobistych, zawodowych i społecznych poprzez:

- zapewnienie wszystkim potrzebującym odpowiedniej pomocy finansowej, rzeczowej lub usługowej, oraz do szeroko pojętego poradnictwa;
- poprawy warunków mieszkaniowych;
- integracje zawodową i społeczną różnych grup społecznych w tym m. im. młodzież, kobiety, osoby niepełnosprawne;
- wspieranie grup szczególnego ryzyka i zapobieganie ich społecznemu wykluczeniu;
- aktywizacje społeczności lokalnych;
- wspieranie lokalnych inicjatyw;
- szerzenie edukacji ustawicznej;
- pomoc w zwalczaniu długotrwałego bezrobocia;
- zapewnienie dostępu do poradnictwa informacji.

Wszelkie działania prowadzone są w odpowiedzi na rzeczywiste potrzeby osób, rodzin, grup i społeczności, zaś przy ich realizacji wykorzystywany będzie istniejący potencjał ludzki i instytucjonalny.

Powiat stawia na szeroko pojętą profilaktykę oraz budowanie lokalnego partnerstwa przy rozwiązywaniu problemów społecznych i lokalnych. Nadrzędnym celem podejmowanych działań jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych oraz ich zaktywizowania do włączenia się w rozwiązywanie istniejących problemów. Uznaje się bowiem, że problemy indywidualne jak i społeczne mogą zostać rozwiązane wyłącznie przez lub przy współdziałaniu istniejących podmiotów.

Obecnie obowiązująca Strategia jest dokumentem zaplanowanym długookresowo. Realizacja zależała od oddziaływania społecznego oraz od istotnego czynnika sprzyjającego redukcji niepożądanych zjawisk społecznych – w tym m. in. bezrobocia i marginalizacji obszarów wiejskich czy też migracji i emigracji społecznej.

Adresatami Strategii jest społeczność zamieszkała na terenie Powiatu Nowodworskiego. Dokument ten jest fundamentem lokalnej polityki społecznej, której zadaniem jest zbudowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu wsparcia socjalnego tak, aby dać możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji oraz oczekiwań.

W 2014 roku porównywalnie jak w latach poprzednich., realizacja Strategii skupiała się m. in. na działaniach:

1. aktywność wspierająca i promująca instytucje działające w zakresie pomocy społecznej oraz zakres realizowanych zadań;
2. zintegrowanie działań pomocowych (zawieranie porozumień, spotkania w ramach specjalistycznego wsparcia, spotkania Zespołów Interdyscyplinarnych);
3. zacieśnienie współpracy z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, edukacji, służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policji oraz organizacji pozarządowych;
4. poszerzenie zakresu wsparcia psychologicznego i prawnego (m. in. poprzez zadania realizowane w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, ośrodkach pomocy społecznej);
5. zapewnianie pomocy rzeczowej, finansowej – zadania własne i zlecone gminy;
6. usprawnianie przepływu informacji między instytucjami i jednostkami;
7. działania ustawowe z zakresu promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim;
8. bieżąca, kompleksowa informacja dotycząca możliwości dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do zadań określonych w ustawie o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
9. wsparcie uzyskiwane dzięki realizacji projektów grantowych, lokalnych, centralnych i systemowych współfinansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny (urząd pracy, placówki pomocy społecznej, placówki oświatowe);
10. bieżące, aktywne wspieranie instytucji pomocy społecznej, placówek oświatowych, służby zdrowia, warsztatów terapii zajęciowej.

Istotnym elementem w Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest tworzenie i wdrażanie programów, które stanowią dla każdego obszaru tematycznego uzupełnienie założonych celów strategicznych. W tym celu zostały opracowane i przyjęte przez Radę Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim programy, które stanowią integralną część „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009-2015”:

1. **Uchwała Nr XXVIII/253/2009 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 30 października 2009 r.** w sprawie przyjęcia „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowodworskim na lata 2009-2015”.
- Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych opracowany został w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. Główne zagadnienia w nim zawarte są na bieżąco realizowane, gdyż wynikają one z działań określonych w ustawie o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
2. **Uchwała Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim Nr XXXVI/318/2010 z dnia 27 sierpnia 2010 r.** w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu pomocy dziecku i rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2010 – 2015”.
- Program jest dokumentem opracowanym w celu sprawnego i trafnego realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie. „Program” zawiera długofalowe zadania, które są na bieżąco realizowane.
3. **Uchwała Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim Nr XXXVI/319/2010 z dnia 27 sierpnia 2010 r.** w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w Powiecie Nowodworskim”.
- Program został opracowany w celu podejmowania przez różne instytucje wspólnych, kompatybilnych działań w kierunku sprawnego i efektywnego przeciwdziałania przemocy. Dokument ten wyznacza jeden z kierunków pomocy dziecku i rodzinie, które są na bieżąco realizowane m. in. poprzez działalność statutową jednostek, instytucji i organizacji.
4. **Uchwała Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim Nr XII/68/2011 z dnia 29 listopada 2011 r.** w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2011 – 2015”.
- Program określa zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą.

5. **Uchwała Nr XIX/130/2012 z dnia 18 maja 2012 r.** w sprawie przyjęcia powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej.
 - Program rozwoju pieczy zastępczej określa realizację kierunków pomocy rodzinie wytyczonych na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej w Powiecie Nowodworskim.
6. **Uchwała XXXI/211/2013 z dnia 30 września 2013 r.** w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie”.
 - Głównymi założeniami „Powiatowego programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie” jest realizacja działań psychoedukacyjnych ukierunkowanych na zmianę zachowań osób stosujących przemoc a także edukacja sprawców przemocy. Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie powinny być tak ukierunkowane aby zmniejszyć ryzyko dalszego stosowania przemocy oraz zwiększyć ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie.
7. **Uchwała Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim Nr XXXIX/287/2014 z dnia 29 października 2014 r.** w sprawie przyjęcia „Programu aktywności lokalnej Powiatu Nowodworskiego na lata 2014 – 2016”.
 - „Program aktywności lokalnej Powiatu Nowodworskiego na lata 2014 – 2016” został uchwalony w celu określenia kierunków i działań wspierających rozwój aktywnej integracji w ramach realizacji projektów systemowych przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

Przyjęte stosownymi uchwałami programy stanowią wytyczenie kierunków pomocy rodzinie, określonych w „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009 – 2015”.

Zostały uchwalone jako narzędzia wspierające rozwój systemu pomocy i wsparcia osób oraz rodzin znajdujących się w obszarze pomocy społecznej, stanowiąc integralną i operacyjną część w tworzeniu kolejnych etapów aktualizacji i realizacji Strategii.

„Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009 – 2015” ukierunkowana jest na rozpowszechnienie, rozszerzenie i pogłębienie skutecznych form pomocy społecznej, wsparcia społecznego, minimalizowania skutków wykluczenia (różnorodnego pochodzenia). Działania obejmują szeroko pojętą profilaktykę. Realizowane są głównie poprzez współpracę różnych instytucji z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się docelowo pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej.

W ramach wypracowanej Strategii przyjmuje się nowoczesne i innowacyjne podejście do tak ważnej sfery, jaką jest problematyka społeczna nastawiona na:

1. wzmocnienie postaw aktywnych;
2. wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej;
3. ściśle powiązanie działań instytucji i organizacji społecznych: sfery oświaty, służby zdrowia, sądownictwa w wypracowaniu lokalnego systemu reintegracji społecznej i zawodowej osób z problemami społecznymi.

W „strategicznym modelu pomocy społecznej” istotną rolę odgrywa system wsparcia psychologicznego, umocnienie postaw aktywnych w każdej sferze obszaru społecznego i problemów indywidualnych, poradnictwa prawnego, pedagogicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej połączonej ze stymulowaniem postaw „pro gospodarczych” wśród lokalnej społeczności.

W 2013 roku przeprowadzona została ewaluacja „Powiatowej Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Nowodworskim na lata 2009 – 2015”. W opracowanym „Raporcie” oceniona została realizacja i efektywność dokumentu w całościowym rozumieniu.

Wyodrębniono znaczącą zależność pomiędzy aktualną sytuacją społeczną mieszkańców Powiatu Nowodworskiego w odniesieniu do utrzymujących się trendów odnośnie nastrojów mieszkańców pozostałej części kraju. Bardzo istotne znaczenie ku poprawie jakości życia rodzin miały możliwości jakie gwarantowały środki finansowe uzyskane z Unii Europejskiej. Natomiast na pogorszenie się warunków wpływ miały m. in. takie procesy jak: bezrobocie, migracja i emigracja społeczna, „eurosieroctwo”, czynniki ogólnospoleczne – generalizując: pogorszenie warunków socjalnych, materialnych.

REALIZACJA
„POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
POWIATU NOWODWORSKIEGO NA LATA 2009 – 2015”

W niniejszym raporcie o realizacji w 2014 r. „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009 – 2015” znajdują się jedynie kluczowe informacje, które stanowią kanwę całości działań, metod pracy, form wsparcia w zakresie pomocy społecznej oraz obszarach mających ważne znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców Powiatu Nowodworskiego.

O ostatecznym znaczeniu i wartości merytorycznej „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009 – 2015” z pewnością decydują zawarte w niej priorytety i praktyczne działania niezbędne do realizacji przyjętych celów.

CEL STRATEGICZNY nr 1.	Wspieranie rodzin we właściwym pełnieniu jej funkcji.
CELE OPERACYJNE	nr 1.1: Promowanie zastępczych form opieki. nr 1.2 Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. nr 1.3 Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej i innym dysfunkcjom rodziny.
CEL STRATEGICZNY nr 2	Ograniczenie skali problemu uzależnień i jego negatywnych skutków.
CELE OPERACYJNE	nr 2.1 Rozwój profilaktyki uzależnień. nr 2.2 Rozwój systemu wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzinnego.
CEL STRATEGICZNY nr 3	Minimalizowanie negatywnych skutków zjawiska ubóstwa.
CELE OPERACYJNE	nr 3.1 Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin ubogich. nr 3.2 Zwiększanie poziomu wiedzy na temat środowisk dotkniętych zjawiskiem ubóstwa.
CEL STRATEGICZNY nr 4	Aktywizacja lokalnego rynku pracy.
CELE OPERACYJNE	nr 4.1 Wspieranie działań na rzecz integracji społecznej i adaptacji bezrobotnych na rynku pracy. nr 4.2 Promocja przedsiębiorczości.
CEL STRATEGICZNY nr 5	Zapewnianie pełnego udziału w życiu społecznym osobom starszym i niepełnosprawnym.
CELE OPERACYJNE	nr 5.1 : Efektywne zagospodarowanie czasu wolnego osób starszych. nr 5.2: Zwiększenie dostępu do usług medycznych i rehabilitacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych. nr 5.3 Tworzenie placówek dla osób niepełnosprawnych oraz wspieranie i standaryzacja istniejących. nr 5.4: Podjęcie działań na rzecz integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych. nr 5.5: Usprawnienie systemu usług opiekuńczych.

Wdrażanie i realizacja założeń „Powiatowej Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Nowodworskim na lata 2009 – 2015” obejmują cele strategiczne i operacyjne, działania i zadania w których wskazano podmioty odpowiedzialne zaangażowane w realizację, terminy realizacji, wymagane środki oraz źródła finansowania. Określone cele operacyjne, działania i zadania nie stanowiły zamkniętego katalogu usług społecznych.

CEL STRATEGICZNY 1.
WSPIERANIE RODZIN WE WŁAŚCIWYM PEŁNIENIU JEJ FUNKCJI

1. na bieżąco aktualizowanie informacji na stronach internetowych, zamieszczanie informacji w prasie lokalnej;
2. współpraca i współdziałanie z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Sądem, Policją, służbą zdrowia, placówkami oświaty – wypracowanie procedur współpracy;
3. zapraszanie i udział pracowników PCPR w szkoleniach, warsztatach i konferencjach, posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych;
4. organizowanie okolicznościowych imprez dedykowanych środowisku lokalnemu, organizacja pikników, uroczystości gminnych, rozgrywek sportowych, wycieczek, występów, pokazów, zabaw, konkursów, akcji promocyjnych.
5. udziały w projektach, organizacja zajęć psychologiczno – pedagogicznych, sportowych i dydaktyczno – wyrównawczych;
6. powstanie placówek zapewniających opiekę dla dzieci (przedszkola);
7. organizowanie zajęć pozalekcyjnych w świetlicach środowiskowych, organizowanie zajęć manualno – plastycznych, informatyczno – komputerowych, nauki gry na instrumentach, organizowanie gier i zabaw sportowych, prowadzenie zajęć w ramach projektów unijnych;
8. podpisane porozumienia pomiędzy Komendantem Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim a przedstawicielami miast/gmin w sprawie gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
9. zorganizowanie kampanii informacyjno – profilaktycznej nt. uzależnień;
10. organizowanie akcji profilaktycznych;
11. spotkania funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji z wychowawcami, pedagogami i rodzicami;
12. realizacja programów profilaktycznych;
13. prowadzenie badań w ramach działalności diagnostycznej: badania psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, przesiewowe, wydawanie orzeczeń o kształceniu specjalnym i nauczaniu indywidualnym, prowadzenie terapii (np. logopedycznych, psychologicznych, dzieci autystycznych) oraz zajęć (np. korekcyjne), grupy wsparcia, spotkania dla rodziców, rozmowy terapeutyczno – wspierające.

CEL STRATEGICZNY 2.
ORGANICZNIE SKALI PROBLEMU UZALEŻNIEŃ I JEGO NEGATYWNYCH SKUTKÓW

1. organizowanie zajęć z zakresu profilaktyki patologii społecznej;
2. zorganizowanie kampanii informacyjno – profilaktycznej nt. uzależnień;
3. organizowanie akcji profilaktycznych;
4. spotkania funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji z wychowawcami, pedagogami i rodzicami;
5. realizacja programów profilaktycznych;
6. organizacja akcji profilaktycznych;
7. systematyczny monitoring przez pracowników socjalnych sytuacji rodzinnych, których ten problem dotyczy;
8. zatrudnienie terapeuty i prowadzenie punktu konsultacyjnego.

CEL STRATEGICZNY 3.
MINIMALIZOWANIE NEGATYWNYCH SKUTKÓW ZJAWISKA UBÓSTWA

1. współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich w zakresie pomocy żywnościowej dla rodzin ubogich, współpraca z Kościołem;
2. zadania realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej: wypłata świadczeń (zasilków: celowych, stałych, okresowych), udzielania wsparcia w postaci schronienia, posiłków, praca socjalna;
3. zapewnienie pomocy rzeczowej dla rodzin, pomoc w dożywianiu dzieci w szkole, finansowanie pobytu dzieci w przedszkolu dla najuboższych rodzin;
4. pomoc materialna w ramach wieloletniego programu pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;

5. zapewnianie pomocy rzeczowej dla rodzin dotkniętych ubóstwem;
6. diagnoza środowiska rodzin dotkniętych zjawiskiem ubóstwa na terenie Powiatu prowadzona jest systematycznie, poprzez monitoring pracowników socjalnych Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
7. przyjęcie uchwał gminnych, miejskich, powiatowych dzięki którym usprawniona została praca poszczególnych jednostek i instytucji poprzez współpracę i sprawny przepływ informacji;
8. bieżące przekazywanie informacji do różnych instytucji celem uzyskania wsparcia w realizacji wspólnych działań.

CEL STRATEGICZNY 4. AKTYWIZACJA LOKALNEGO RYNKU PRACY

Cel strategiczny realizowany przede wszystkim przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim.

W zakresie obowiązujących przepisów wsparciem objęte były następujące grupy osób:

1. bezrobotni do 30 roku życia,
2. bezrobotni długotrwale,
3. bezrobotni powyżej 50 roku życia,
4. bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej,
5. bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
6. bezrobotni niepełnosprawni

Zastosowano następujące formy wsparcia:

1. usługi pośrednictwa pracy oraz poradnictwa zawodowego;
2. oorganizacja szkoleń dla osób bezrobotnych w zakresie aktywnego poszukiwania pracy;
3. dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy;
4. wypłata jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej;
5. finansowanie dodatków aktywizacyjnych;
6. organizacja prac interwencyjnych oraz robót publicznych a także staży dla osób bezrobotnych;
7. współpraca instytucji pomocowych z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w zakresie kierowania klientów pomocy społecznej na kursy i szkolenia organizowane przez PUP oraz spotkania w klubach pracy;
8. organizowanie zajęć aktywizacyjnych (w formie warsztatów);
9. organizacja giełdy pracy;
10. promocja zatrudnienia wśród osób długotrwale bezrobotnych poprzez podejmowane działania w celu zatrudnienia w tym pracy niesubsydiowanej, pracy interwencyjnej, robót publicznych, podejmowanie działalności gospodarczej, tworzenie stanowisk pracy;
11. kierowanie do odbycia stażu zawodowego, organizowanie prac interwencyjnych w organizacjach pozarządowych;
12. współuczestnictwo w rekrutacji osób bezrobotnych dla potrzeb organizacji pozarządowych;
13. organizacja szkoleń organizowanie kursów i szkoleń zawodowych zgodnie z indywidualnymi potrzebami odniesionymi do popytu na lokalnym rynku pracy;
14. sporządzanie półrocznych i rocznych monitoringów zawodów deficytowych i nadwyżkach w Powiecie Nowodworskim, określanie kierunków zmian w odniesieniu do zawodów wywierających najwyższy wpływ na lokalny rynek pracy;
15. zorganizowanie zajęć warsztatowych z zakresu doradztwa zawodowego – w ramach realizacji projektów Europejskiego Funduszu Społecznego;
16. wsparcie pracodawców w ramach organizacji prac interwencyjnych, stażu oraz dofinansowanie na stworzenie nowych miejsc pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej;
17. udzielenie indywidualnych porad dla pracodawców;
18. funkcjonowanie Centrum Aktywizacji Zawodowej przy Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Dworze Gdańskim.

Działania aktywizacji zawodowej podjęte przez inne instytucje:

1. realizowanie projektów systemowych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje pomocy społecznej.
2. Młodzieżowe Centra Kariery utworzone w ramach projektu "Ochotniczy Hufiec Pracy jako realizator usług rynku pracy" współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Młodzieżowe Centra Kariery są, w uzupełnieniu do Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej, stacjonarnymi placówkami poradnictwa i informacji zawodowej dla młodzieży.

Cele Młodzieżowego Centrum Kariery to między innymi:

1. poradnictwo i informację zawodową: usługi doradcze i informacyjne, projektowanie indywidualnych planów działania;
2. pośrednictwo pracy (nawiązywanie kontaktów z pracodawcami, organizację targów i giełd pracy oraz innych zbiorowych przedsięwzięć przyczyniających się do nawiązania kontaktów z pracodawcami),
3. nauka aktywnego poszukiwania pracy, organizowanie kursów i szkoleń;
4. opracowywanie i aktualizowanie lokalnej informacji edukacyjno –zawodowej;
5. indywidualne i grupowe zajęcia z dziedziny poradnictwa zawodowego;
6. informowanie o możliwościach kształcenia, doksztalcenia, szkolenia oraz rynku pracy;
7. nauka technik autoprezentacji;
8. kreowanie wśród młodzieży postawy przedsiębiorczości;
9. mini-wykłady na temat poszukiwania pracy przez Internet, zakładania własnej firmy;
10. przeprowadzanie indywidualnych badań uzdolnień i zainteresowań;
11. gromadzenie aktualnych ofert pracy od pracodawców;
12. informacja o ofertach pracy dla osób poszukujących pracy.

CEL STRATEGICZNY 5.

ZAPEWNIENIE PEŁNEGO UDZIAŁU W ŻYCIU SPOŁECZNYM OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM

1. organizacja imprez okolicznościowych, m. in. spotkania oplatkowe, spotkania integracyjne; wycieczki;
2. usprawnienie systemu usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych – działania realizowane głównie przez zakłady opieki zdrowotnej, spółki lekarskie;
3. przystąpienie i realizacja programu pn. „Wyrównywanie różnic między regionami II” z dofinansowaniem środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
4. wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez realizację pilotażowego programu pn. „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
5. możliwość uzyskania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do:
 - uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjny,
 - zakupu środków ortopedycznych i pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego,
 - likwidacji barier technicznych, architektonicznych i w komunikowaniu się,
 - sportu, kultury, rekreacji i turystyki,
 - usługi tłumacza języka migowego – przewodnika;
6. zlecenia w sprawie zaopatrzenia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w niezbędny sprzęt w ramach refundacji Narodowego Funduszu Zdrowia wypisywane są w poradniach specjalistycznych oraz w poradniach podstawowej opieki zdrowotnej (zgodnie z potrzebami);
7. informacja na temat możliwości dofinansowania i dostępności do usług medycznych i rehabilitacyjnych, która na bieżąco jest przekazywana w postaci informowania interesantów, rozdawanie ulotek, zamieszczanie informacji na stronach internetowych;
8. działalność ośrodków rehabilitacyjnych na terenie Powiatu Nowodworskiego;
9. pomoc w formie usług opiekuńczych – oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób chorych, niepełnosprawnych oraz w podeszłym wieku świadczona w ramach zadań własnych gminy przez Ośrodki Pomocy Społecznej;

10. tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
11. podejmowanie zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne w ramach środków Funduszu Pracy;
12. udział Powiatowego Urzędu Pracy, Ośrodków Pomocy Społecznej w rekrutacji osób do uczestnictwa w projektach systemowych.

**„POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W POWIECIE NOWODWORSKIM”
INFORMACJA ZA ROK 2014**

Program Przeciwdziałania Przemocy w Powiecie Nowodworskim realizowany został opracowany na lata 2010-2015. Program został stworzony po to, aby w sposób sprawny i efektywny instytucje wspólnie przeciwdziałały przemocy. Opracowany został na potrzeby mieszkańców Powiatu Nowodworskiego.

Wszystkie działania nakierowane są na człowieka celem niwelowania zjawisk dysfunkcyjnych w stosunku do osoby bądź ich rodzin, w tym przede wszystkim zjawiska przemocy w rodzinie. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w programie celem działań zawartym w programie jest:

1. Zacieśnienie współpracy między instytucjami pomocowymi, aby efektywnie przeciwdziałać zjawisku przemocy;
2. Wdrożenie i realizowanie wspólnie wypracowanych procedur dotyczących pomocy i działania w sytuacji zjawiska przemocy;
3. Zwiększenie dostępności do instytucji udzielających pomoc osobom krzywdzonym np. Powiatowy Ośrodek interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim;
4. Akcja promocyjna, rozpowszechnianie ulotek, mająca na celu pogłębienie wiedzy na temat zjawiska przemocy;
5. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy, poprzez udział w kursach, szkoleniach i konferencjach.

Działania „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Powiecie Nowodworskim” na rzecz instytucji działających na rzecz rodziny, zapobiegania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2014 roku przedstawiały się w następujący sposób:

Działanie 1.

Wspieranie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

1. Bieżąca współpraca pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Powiatu Nowodworskiego w wspieraniu osób i rodzin w przezwyciężaniu trudności w funkcjonowaniu w życiu codziennym.
2. Stałe porady psychologiczne, prawnicze oraz pracownika socjalnego dla rodzin zastępczych. Między innymi, poradnictwo specjalistyczne w zakresie wypełniania funkcji rodziny zastępczej, pomoc w przezwyciężaniu trudności związanych z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. Ponadto poradnictwo prawne w zakresie pomocy w ustaleniu świadczeń alimentacyjnych dla dzieci z rodzin zastępczych.

**Liczba rodzin zastępczych korzystających
z pomocy specjalistów Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim.**

Liczba rodzin w okresie od stycznia do czerwca	Liczba udzielonych porad	Liczba rodzin w okresie od lipca do grudnia	Liczba udzielonych porad
9	25	19	27

źródło: Badanie własne PCPR

3. Podejmowanie działań na rzecz osoby i rodziny dysfunkcyjnej, poprzez zwoływanie spotkań przedstawicieli jednostek organizacyjnych oraz członków tych rodzin, wspólne przygotowywanie planu pomocy, w miarę potrzeb - konsultacje terapeutyczne ukierunkowane na konkretny problem.
4. Funkcjonowanie Mieszkań Chronionych dla 5 usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej na terenie Powiatu Nowodworskiego.

W 2014 roku z pobytu mieszkania chronionym skorzystały łącznie 4 osoby usamodzielniane (2 kobiety i 2 mężczyzn). Mieszkańcy mieszkań chronionych objęci są wsparciem oraz pomocą ze strony pracownika socjalnego Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz innych specjalistów Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Liczba wychowanków pieczy zastępczej zamieszkujących mieszkania chronione w 2014 roku

Okres zamieszkania	Ilość osób
styczeń - marzec	2
kwiecień	1
listopad	1
grudzień	2

źródło: Badanie własne PCPR

5. Przygotowanie i opracowanie, przy jednoczesnej współpracy jednostek organizacyjnych z terenu Powiatu Nowodworskiego „Procedur Pomocy Dziecku Krzywdzonemu”. Realizacja wszystkich zamieszczonych form współpracy w momencie zabezpieczenia małoletniego dziecka oraz w sytuacji zagrożenia życia dziecka. Rezultatem podejmowanych działań było utworzenie dokumentu: „Procedury Pomocy Dziecku Krzywdzonemu”.

Działanie 2.

Wspieranie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim.

1. Regularna współpraca Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej z jednostkami organizacyjnymi na terenie Powiatu Nowodworskiego.
2. Rozpowszechnianie informacji na temat działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej na stronie internetowej www.pcpndg.pl, wykonanie i rozpowszechnienie ulotek informujących o działaniach Powiatowego Ośrodka Interwencji w Nowym Dworze Gdańskim.
3. Wspieranie jednostek organizacyjnych z terenu Powiatu Nowodworskiego w pracy z rodziną, poprzez organizowanie spotkań mających na celu poprawę sytuacji w rodzinach z trudnościami i zdarzeniami kryzysowymi. Ponadto stała współpraca w pracy z rodziną, w której wdrożono procedurę „Niebieskiej Karty”.

Spotkania pracowników jednostek organizacyjnych Powiatu Nowodworskiego w rodzinach, w których wystąpił kryzys, miejsce spotkań Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ilość zwołanych spotkań	9
Ilość zorganizowanych spotkań	8

źródło: Badanie własne PCPR

4. Działania profilaktyczne, poprzez rozpowszechnianie ulotek informacyjnych na temat form pomocy osobom doznającym zjawiska przemocy oraz regulacji prawnych w stosunku do osób pokrzywdzonych oraz sprawców przemocy.
5. Aktywizacja pracowników Powiatowego Ośrodka Interwencji poprzez udział w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
 - „Dziecko krzywdzone-aspekty prawne i psychologiczne odebrania dziecka z rodziny”,
 - „Procedury pomocy dziecku krzywdzonemu oraz członkom ich rodziny dotkniętej przemocą - zagadnienia praktyczne”.
6. Stałe porady prawnicze, psychologiczne oraz pracownika socjalnego w zakresie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie, mające na celu przezwyciężenie sytuacji kryzysowej, aby móc samodzielnie funkcjonować.

Liczba osób korzystających z pomocy w POIK na przełomie ostatnich trzech lat

(wskaźnik odnosi się jedynie do wizyt jednorazowych)

Rodzaj konsultacji	2012	2013	2014
	Konsultacje psychologiczne	92	126
Konsultacje prawnicze	160	179	192
Konsultacje poradnictwo rodzinne	51	80	66

źródło: badanie własne, statystyka POIK

Analizując dane ewidencjonowane na przestrzeni ostatnich trzech lat, tj. 2012 – 2014 można zauważyć wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia i porad poszczególnych specjalistów Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim.

7. Opracowanie i realizacja „Powiatowego Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie”.

Zasadniczym celem programu jest przeciwdziałanie i niwelowanie zjawiska przemocy oraz zapobieganie agresywnym zachowaniom osób będących sprawcami przemocy.

W związku z powyższym w POIK organizowane są zajęcia dla grupy osób m.in. skazanych przez Sąd za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, w wyniku wdrożenia procedury „Niebieskiej karty” w rodzinie lub z powodu ograniczenia władzy rodzicielskiej i zabezpieczenia małoletniego dziecka w rodzinie zastępczej. Zajęcia prowadzone są przez pracownika socjalnego oraz psychologa dwa razy w miesiącu i mają charakter spotkań indywidualnych oraz grupowych. Czas trwania Programu dla jednej grupy zaplanowano na okres siedmiu miesięcy.

Ilość osób przystępujących do programu, oraz osób, które ukończyły program w 2014 roku

Liczba osób, które przystąpiły do programu w 2014 roku	11
Liczba osób, które ukończyły program w 2014 roku	6

źródło: Badanie własne PCPR

Działanie 3.

Zwiększenie zakresu współpracy z Policją oraz jednostkami organizacyjnymi działającymi na terenie Powiatu Nowodworskiego.

1. Wymiana informacji na temat osób i grup potrzebujących pomocy w przezwycięzeniu kryzysu.
2. Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Nowym Dworze Gdańskim, w kierunku rozpowszechniania informacji na temat możliwości uzyskania pomocy wśród osób pokrzywdzonych przestępstwem poprzez uczestnictwo w akcji „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw” w okresie od 23-27.02.2014 r.
3. Czynny udział pracownika POIK w spotkaniach grup roboczych w rodzinach, w których wdrożono procedurę „Niebieskiej karty”.

Pracownik socjalny Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej aktywnie uczestniczył w 47 spotkaniach grupy roboczej dotyczących rodzin, w których wdrażano procedurę „Niebieskiej Karty”.

**„POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE W POWIECIE NOWODWORSKIM NA LATA 2009-2015”
INFORMACJA ZA 2014 ROK**

Program zakłada realizację dwóch celów głównych:

1. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie i poprawa systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc.

Cele szczegółowe:

1.1 Zwiększenie liczby osób objętych poradnictwem psychologicznym, prawnym, medycznym, socjalnym, popularyzacja tych form pomocy.

Ewidencja osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego

Rodzaj konsultacji			
	2012	2013	2014
1. Konsultacje psychologiczne	92	126	164
2. Konsultacje prawnicze	160	179	192
3. Konsultacje poradnictwo rodzinne	51	80	66

źródło: Badanie własne PCPR

1.2 Stosowanie jednolitej, obowiązującej procedury postępowania podczas interwencji kryzysowej wobec osoby doznającej przemocy.

2. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

2.1 Podnoszenie świadomości społecznej na temat możliwości prawnych dla osób doznających zjawiska przemocy w rodzinie.

Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Nowym Dworze Gdańskim poprzez czynny udział w ogólnokrajowej akcji „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw” w okresie od 23-27.02.2014 r. Rozpowszechnienie informacji dotyczącej akcji na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie www.pcprndg.pl. Rozpowszechnianie ulotek, broszurek informacyjnych na temat możliwości prawnych osób doznających zjawiska przemocy.

2.2 Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Natychmiastowy dostęp do pomocy wyspecjalizowanej kadry specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy, psychologa, prawnika oraz pracownika socjalnego w POIK, możliwość udzielenia schronienia dla osób doświadczających przemocy-oferta hostelu, zabezpieczenie ofiar przemocy od strony psychologicznej, prawnej oraz egzystencjalnej w okresie przebywania na terenie hostelu.

2.3 Odziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.

Opracowanie oraz realizowanie „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie w Powiecie Nowodworskim”.

**Realizacja Programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie
w Powiecie Nowodworskim**

Liczba osób, które przystąpiły do programu w 2014 roku	11
Liczba osób, które ukończyły program w 2014 roku	6

źródło: Badanie własne PCPR

2.4 Szkolenia, podnoszenie kwalifikacji dla osób pracujących ze sprawcami przemocy:

1. „Dziecko krzywdzone-aspekty prawne i psychologiczne odebrania dziecka z rodziny”;
2. „Procedury pomocy dziecku krzywdzonemu oraz członkom ich rodziny dotkniętej przemocą-zagadnienia praktyczne”.

**„PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
POWIATU NOWODWORSKIEGO NA LATA 2014 – 2016”.
INFORMACJA ZA 2014 ROK**

Program Aktywności Lokalnej (w dalszej części PAL) wskazuje na rozwiązania problemów, kwestii dotyczących funkcjonowania społeczności lokalnych i grup społecznych. Wyznacza również kierunki działań mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie i określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian.

Cały obszar działań w ramach aktywnej integracji społecznej ma w swym założeniu poprzez zmianę metod pracy wpływać na skuteczność rozwiązywania problemów społecznych grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym i ryzykiem takiego wykluczenia.

Zasadniczymi obszarami zaangażowania społecznej pomocy i integracji są takie aspekty życia społecznego, jak:

1. **Materialne, organizacyjne i instytucjonalne zasoby społeczności**, których wyrazem są funkcjonujące na terenie społeczności instytucje, organizacje, inicjatywy społeczne, najczęściej sformalizowane i dofinansowywane;
2. **Więzi i spójność społeczna** występująca w danej społeczności, na którą składa się: wzajemne zaufanie, otwartość na współpracę, gotowość do pracy na rzecz dobra wspólnego, szczególnie wobec osób i grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji.

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do osób i rodzin zamieszkujących na terenie Powiatu Nowodworskiego, zmagających się z wieloma problemami. Osoby te mogą być: bezrobotne, nieaktywne zawodowo, zatrudnione, które są zagrożone wykluczeniem społecznym a jednocześnie są osobami w wieku aktywności zawodowej, korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej.

Cele główne Programu Aktywności Lokalnej	Aktywizacja wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych wchodzących w dorosłość i ich otoczenie
	Integracja społeczno – zawodowa osób niepełnosprawnych i ich otoczenia.
	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Powiatu Nowodworskiego.

Cele główne Programu Aktywności Lokalnej realizowane w 2014 roku:

1. Wsparcie wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych poprzez przewidzianą ustawą pomoc finansową, realizację indywidualnych programów usamodzielnienia oraz wsparcie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Integrację społeczno – zawodową osób niepełnosprawnych realizowaną przez organizacje pozarządowe (m. in. spotkania i wycieczki integracyjne) oraz poprzez dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
3. Upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej dzięki organizowaniu spotkań i szkoleń.
4. Nabycie, uzupełnienie lub podniesienie kwalifikacji zawodowych – korzystanie z ofert Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Gdańskim, udział w projektach za środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
5. Udział osób opuszczających zakłady karne lub skierowanych przez Sądy Rejonowe lub ośrodki pomocy społecznej do udziału w „Programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy” realizowanym przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim.
6. Zminimalizowanie dysfunkcji w rodzinie poprzez prawidłowe funkcjonowanie oraz poprawę relacji członków rodziny (praca socjalna).
7. Wdrożenie w miastach i na terenach gmin asystentury rodziny.
8. Nabywanie wiedzy w zakresie zagrożeń wynikających ze stosowania używek i środków psychoaktywnych oraz zwiększenie świadomości osób uzależnionych poprzez organizowanie pikników profilaktycznych (ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe).
9. Współpracę między instytucjami na terenie Powiatu Nowodworskiego tj. Ochotniczy Hufiec Pracy, Powiatowy Urząd Pracy, które w swoich zadaniach umożliwiają podniesienie kompetencji zawodowych a w konsekwencji zatrudnienie.

10. Wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich oraz stworzenie warunków do powstania inicjatyw społecznych na rzecz społeczności lokalnej (otwartość i przychylność władz samorządowych).
11. Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej dla rodzin znajdujących się w kryzysie w związku z problemami opiekuńczo – wychowawczymi (ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie).
12. Współpraca instytucji pomocowych szczebla powiatu i gmin Powiatu Nowodworskiego na rzecz wzmocnienia rodzin biologicznych w ich opiekuńczej roli w celu umożliwienia jak najszybszego powrotu dzieci do rodziny naturalnej.

**„POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE NOWODWORSKIM NA LATA 2012-2014”
INFORMACJA ZA 2014 ROK**

Podstawą prawną opracowania „Powiatowego Programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2012-2014” jest art. 180 pkt.1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 z późn.zm.).

Na podstawie Uchwały Nr XIX/130/2012 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 18.05.2012 r. przyjęto program do realizacji. Podjęcie uchwały dotyczącej przyjęcia „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Nowodworskim na lata 2012 - 2014” związane było z wejściem w życie od dnia 1 stycznia 2012 roku większości przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Realizacja założeń programu.

- 1. Zapewnienie dziecku pozbawionemu opieki i wychowania oraz warunków do prawidłowego rozwoju – najlepiej w rodzinie naturalnej, a gdy nie jest to możliwe w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza jest okresowa, a jej celem jest wsparcie rodziny dysfunkcyjnej do czasu wyeliminowania problemu.**

W Powiecie Nowodworskim w rodzinie dysfunkcyjnej przed umieszczeniem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, podejmuje działania pracownik socjalny oraz asystent rodziny. We wszystkich Ośrodkach Pomocy Społecznej na terenie Powiatu są zatrudnieni asystenci rodzin.

Gmina	Ilość asystentów
Stegna	1
Nowy Dwór Gdański	2
Ostaszewo	1
Sztutowo	1
Krynica Morska	1
Łącznie	6

Najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci poza środowiskiem rodzinnym jest bezradność życiowa oraz obniżona wydolność wychowawcza, połączona często z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy. Z takimi problemami borykają się rodziny dysfunkcyjne. Po wyczerpaniu wszystkich możliwych działań skierowanych w stosunku do rodziny, konieczne jest umieszczenie dziecka poza rodziną naturalną. Po otrzymaniu Postanowienia Sądu dziecko zostaje odebrane z rodziny biologicznej.

Przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w latach 2012 - 2014

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Sieroctwo	5	4	2
Pólsieroctwo	7	8	6
Alkohol	36	31	23
Przemoc w rodzinie	0	1	1
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	8	9	10
Niepelnosprawność, co najmniej jednego z rodziców	12	5	2
Długotrwała lub ciężka choroba	0	0	2
Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	5	8	5
Pobyt za granicę, co najmniej jednego z rodziców	6	6	3
Inne	22	13	21

źródło: opracowanie własne PCPR

Główne problemy rodzin w powiecie nowodworskim wynikają z bezrobocia, wiążącego się z ubóstwem, alkoholizmem oraz przemocą fizyczną i psychiczną, co w rezultacie prowadzi do bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Problem ten dotyczy nie tylko dorosłych, ale w sposób szczególny dotyka dzieci, które nie znajdują wsparcia i właściwej opieki we własnej rodzinie biologicznej. Rodzice niewłaściwie wypełniający swą funkcję opiekuńczo-wychowawczą mają ograniczoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawieni. Z tego powodu dzieci obejmowane są różnymi formami opieki zastępczej.

Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Nowodworskim w latach 2012 -2014

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	31	40	31
Rodzina zastępcza niezawodowa	14	18	10
Rodzina zastępcza zawodowa	3	2	2
Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1
Rodzinny Dom Dziecka	2	1	1

źródło: opracowanie własne PCPR

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie nowodworskim w latach 2012 – 2014

Dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej:	2012 r.	2013 r.	2014 r.
spokrewnionej	48	53	47
niezawodowej	25	16	15
zawodowej	15	8	7
Pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	7	4	6
OGÓLEM	95	81	75

źródło: opracowanie własne PCPR

W przypadku, gdy wyczerpane zostaną wszelkie możliwości pracy z rodziną oraz w sytuacji niemożności znalezienia dla dziecka rodziny zastępczej, dziecko zostaje skierowane do placówki opiekuńczo-wychowawczej lub socjalizacyjnej. Podstawą do skierowania dziecka do placówki zawsze jest orzeczenie sądu, wnioski rodziców, opiekunów prawnych lub małoletniego. Orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce określa typ placówki, do której ma być skierowane dziecko. Po otrzymaniu orzeczenia Powiat (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie) obowiązany jest znaleźć dla dziecka konkretną placówkę, spośród należących do typu wymienionego w orzeczeniu.

O umieszczeniu w niej dziecka powiat powiadamia sąd.

Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może być umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu:

1. interwencyjnego;
2. rodzinnego;
3. socjalizacyjnego.

Od 2014 r. na terenie Powiatu Nowodworskiego funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego, w której umieszczonych jest 14-ciu wychowanków.

Ponadto w okresie 2012-2014 w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego w Liniewku Kaszubskim było umieszczonych czworo małoletnich dzieci z terenu powiatu nowodworskiego.

2. Wsparcie i pomoc rodzinom z terenu Powiatu Nowodworskiego przeżywających trudności lub kryzys.

Na terenie Powiatu Nowodworskiego mieszkańcy mogą uzyskać specjalistyczną pomoc korzystając z Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej. W ośrodku można skorzystać z pomocy psychologicznej, prawnej oraz socjalnej.

Liczba osób korzystających z pomocy Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w latach 2012-2014

Rodzaj konsultacji	2012	2013	2014
Konsultacje psychologiczne	92	126	164
Konsultacje prawnicze	160	179	192
Konsultacje poradnictwo rodzinne	51	80	66

Źródło: opracowanie własne POIK

Analizując dane ewidencjonowane na przestrzeni ostatnich trzech lat, tj. 2012 – 2014 można zauważyć wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia i porad poszczególnych specjalistów Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim.

3. Określenie przez powiat corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych i Rodzinnych Domów Dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nie zrealizowało założeń programowych dotyczących corocznego limitu rodzin. Z założeń programu wynika, iż nie zrealizowano założeń, limitu rodzin zastępczych zawodowych, który przedstawiał się następująco:

Wyszczególnione	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Rodzina zastępcza zawodowa	6	7	8
Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1
Rodziny Dom Dziecka	2	3	4

Stan faktyczny rodzin zawodowych w latach 2012 - 2014 przedstawia się następująco:

Wyszczególnione	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Rodzina zastępcza zawodowa	3	2	2
Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1
Rodziny Dom Dziecka	2	1	1

W Powiecie Nowodworskim brak jest osób chętnych do podjęcia się tak trudnej pracy, jaką jest wychowywanie skrzywdzonych przez los dzieci. Formy rodzinnej pieczy zastępczej propaguje się poprzez ogólnodostępne ulotki informacyjne, informacje na stronie internetowej oraz poprzez rozpropagowanie działalności i funkcjonowania rodzin zastępczych oraz organizacji Festynów z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

4. Partycypacja gmin w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

Partycypacja gmin w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej w latach 2012 - 2014 przedstawia się następująco:

	2012			2013			2014		
	10%	30%	50%	10%	30%	50%	10%	30%	50%
Rodziny spokrewnione	3.820	0,00	0,00	9.181	8.812	0,00	4.752	20.226	15.329
Rodziny niezawodowe	867	0,00	0,00	6.756	4.288	0,00	1.626	11.456	3.509
Rodziny zawodowe	7.616	0,00	0,00	14.175	11.272	0,00	16.240	9.340	4.040

Rodzinny Dom Dziecka	4.099	0,00	0,00	5.385	0,00	0,00	2.961	600	0,00
Rodziny pomocowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Placówka opiekuńczo-wychowawcza	0,00	0,00	0,00	14.323	37.347	0,00	2.277	82.168	66.613

Objaśnienie do tabeli:

Powyższe dane wynikają z art.191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz.332 z późn.zm.):

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

5. Wsparcie psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla rodzin zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim – Zespół rodzinnej pieczy zastępczej realizując założenia ustawy oferuje wsparcie w zakresie psychologicznym, pedagogicznym i prawnym.

Rodziny zastępcze mają możliwość korzystania z pomocy psychologicznej, prawnej oraz socjalnej. Ponadto w roku 2014 zorganizowano grupy wsparcia dla rodzin zastępczych.

W roku 2014 roku odbyło się pierwsze spotkanie grupy wsparcia dla rodziców zastępczych. Również w 2014 roku odbyło się pierwsze spotkanie grupy wsparcia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, które wymagają zniwelowania niepożądanych zachowań. W 2015 roku nadal jest kontynuowana grupa wsparcia dla dzieci.

W 2014 roku rodziny zastępcze brały udział w konferencji „Ubrońmy dzieci przed FAS - profilaktyka uniwersalna i selektywna FAS/EASD”. Udział w konferencji brało 6 osób, które stanowią rodziny zastępcze zawodowe, w tym Rodzinny Dom Dziecka oraz Pogotowie Rodzinne.

Odbyła się również konferencja dla rodzin zastępczych „Wyzwania rodzicielstwa zastępczego”, w której udział brało 31 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej. Została zorganizowana również konferencja „Trauma i co dalej”, w której uczestniczyło 7 rodzin zastępczych (zawodowych i niezawodowych).

Opuszczenie systemu pieczy zastępczej dla młodych ludzi jest procesem trudnym, ale koniecznym aby wkroczyć w dorosłe życie. Wychowankowie mają jednak małą świadomość istoty usamodzielnienia i roli jaką winni odegrać w tym długotrwałym procesie. Warto zatem zadbać o zindywidualizowane i kompleksowe wsparcie wychowanków, które stanie się przewodnikiem w codziennych zmaganiach i ułatwi prawidłowy przebieg procesu usamodzielnienia.

Realizując zadania oraz cele zawarte w programie jednym z celów było wspieranie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia. W trakcie trwania Programu udzielono:

1. poradnictwa w przygotowaniu i realizacji Indywidualnych Programów Usamodzielnienia;
2. pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz pomocy rzeczowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
3. możliwość skorzystania z zamieszkania w Mieszkaniach Chronionych mieszczących się na terenie Powiatu Nowodworskiego.

Pełnoletni wychowankowie pozostający w pieczy zastępczej i kontynuujący naukę w okresie 2013-2014

Rok	Liczba wychowanków pozostających w pieczy i kontynuujący naukę
2013	4
2014	6

źródło: opracowanie własne PCPR

Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej kontynuujących naukę w okresie 2012-2014

Rok	Liczba usamodzielnianych kontynuujących naukę
2012	22
2013	22
2014	24

Źródło: opracowanie własne PCPR

Głównym celem realizacji „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego w latach 2012-2014” było zorganizowanie efektywnego systemu wsparcia nad rodziną i dzieckiem.

Cel ten został osiągnięty. Rodziny zastępcze oraz dzieci w nich umieszczone objęte były wsparciem i korzystały z pomocy specjalistów pracujących w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Realizacja założeń Programu przebiegła prawidłowo. Mimo to, latach 2012 - 2014 odnotowano tendencję wzrostową umieszczonych dzieci w pieczy zastępczej.

CELEM STRATEGICZNYM „Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej Powiatu Nowodworskiego w latach 2012-2014” było stworzenie efektywnego systemu rozwoju pieczy zastępczej na terenie Powiatu Nowodworskiego w zakresie zapewnienia właściwej opieki i warunków do wychowywania oraz kontynuowania nauki, a także pomoc w usamodzielnianiu się dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziców.

Cel główny 1.

Zapewnienie dostępności do specjalistycznych form pomocy dla rodzin wymagających wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim realizowało cele szczegółowe, poprzez diagnozowanie problemu rodzin zastępczych przez specjalistów jednostki. Rodziny borykające się z problemami oraz dzieci umieszczone w tych rodzinach, korzystały z grup wsparcia oraz konsultacji psychologicznych. Rodziny zastępcze objęte też były pomocą i wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej radca prawny udzielał bezpłatnej pomocy prawnej. W ośrodku można było też skorzystać zarówno z pomocy socjalnej jak i pomocy psychologa.

Cel główny 2.

Upowszechnienie znaczenia i roli rodzinnych form opieki zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim realizując cele szczegółowe, rozpowszechniało wśród lokalnej społeczności ulotki, aby promować ideę rodzicielstwa zastępczego. W maju 2014 roku zwróciliśmy się też do Proboszczów Parafii o propagowanie rodzicielstwa zastępczego oraz ogłoszenie poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczego. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wraz z zespołem pracowników, co roku organizuje festyn dla rodzin zastępczych oraz dzieci w nich umieszczonych celem integracji oraz rozpowszechniania idei rodzicielstwa zastępczego.

Cel główny 3.

Zapewnienie warunków do życia i rozwoju dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych.

Na terenie Powiatu Nowodworskiego dzieci pozbawione opieki, umieszczane są w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, w dalszym ciągu brakuje rodzin specjalistycznych. Aby podnieść, jakość sprawowanej opieki przez rodziców zastępczych, rodziny brały udział w szkoleniach oraz konferencjach, podnoszących ich wiedzę na temat wychowania oraz radzenia sobie z problemami wynikającymi z pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Udzielono też poradnictwa specjalistycznego rodzinom przeżywającym trudności wychowawcze (psycholog, pedagog, terapeuta). Rodzinom zastępczym przyznawane jest świadczenie na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w kwocie 660,00 zł dla rodzin zastępczych spokrewnionych oraz 1.000 zł dla rodzin zastępczych niezawodowych oraz zawodowych. Prowadzone też są cyklicznie spotkania grup wsparcia dla rodzin zastępczych, celem wymiany doświadczeń oraz omawiania bieżących problemów.

Cel główny 4.

Wspieranie i wzmacnianie więzi z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo- wychowawczych.

Celem szczegółowym była praca socjalna z rodzinami biologicznymi, wsparcie asystenta rodziny oraz nadzór kuratora nad rodziną w dążeniu do odpowiednich warunków socjalno- bytowych oraz odzyskania władzy rodzicielskiej nad dziećmi. W związku z powyższym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zwołuje Zespoły ds. oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, na które zapraszani są rodzice biologiczni dzieci, rodziny zastępcze, przedstawiciele szkół oraz Ośrodków Pomocy Społecznej. Przedstawiciele jednostek pracują nad tym, aby dzieci mogły powrócić do rodzin biologicznych. W przypadku, kiedy praca z rodziną biologiczną nie przynosi pożądanych efektów, rodzice nie zabiegają o odzyskanie dzieci, wówczas Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wnioskuje do Sądu o pozbawienie ich władzy rodzicielskiej. Tym samym dzieci otrzymują szansę na adopcję.

W Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej, na wniosek rodziny biologicznej, organizowane są spotkania z dziećmi, mające na celu podtrzymanie i wzmocnienie więzi rodzinnej. W tym celu udostępnione są pomieszczenia przyjazne dziecku i rodzinom.

Cel główny 5.

Wspieranie procesu usamodzielniania wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo- wychowawczych w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Realizując cele szczegółowe udzielano poradnictwa pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych w przygotowaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielniania. Udzielano pomocy finansowej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie się oraz pomoc rzeczową, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Pełnoletni wychowankowie mogą korzystać z Mieszkań Chronionych, które znajdują się w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej. Praca socjalna i wsparcie psychologiczne, które były podejmowane, miały na celu wyrównywanie szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu, motywując do aktywności społecznej oraz aktywizacji zawodowej, dającej poczucie przynależności i integracji ze środowiskiem. Pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zachęcał do podnoszenia aspiracji edukacyjnych poprzez uświadamianie roli wykształcenia w życiu społecznym i zawodowym.

Cel główny 6.

Integracja wychowanków pieczy zastępczej ze środowiskiem oraz przygotowanie ich do samodzielnego życia.

Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielniania:

1. poradnictwo w przygotowaniu i realizacji indywidualnych programów usamodzielniania;
2. udzielanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz pomocy rzeczowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
3. działania na rzecz pozyskiwania mieszkań dla osób usamodzielniających się;
4. zwiększanie kompetencji społecznych w zakresie rozwoju osobowego i relacji interpersonalnych poprzez kształtowanie poczucia odpowiedzialności, sprawczości, wiary w siebie i własne możliwości;
5. zachęcanie do podnoszenia aspiracji edukacyjnych poprzez uświadamianie roli wykształcenia w życiu społecznym i zawodowym;
6. podnoszenie kwalifikacji zawodowych usamodzielnianych wychowanków poprzez możliwość uczestnictwa w projektach, kursach, szkoleniach zawodowych;
7. usługi w zakresie poradnictwa prawnego;
8. praca socjalna i wsparcie psychologiczne wychowanków pieczy zastępczej mające na celu wyrównywanie szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu, motywujące do aktywności społecznej, aktywizacji zawodowej dającej poczucie przynależności i integracji ze środowiskiem.

GŁÓWNE PRIORYTETY REALIZOWANE W PROGRAMIE W 2014 ROKU:

1. Upowszechnienie i podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Powiatu Nowodworskiego na temat rodzicielstwa zastępczego.
2. Ścisła współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej a Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, zobligowanymi do podejmowania działań zmierzających do zapewnienia odpowiedniej opieki dzieciom pozbawionym właściwej opieki rodziców biologicznych.
3. Rozwijanie form wsparcia dla rodzin zastępczych.
4. Kompleksowa pomoc dziecku.

ZAKOŃCZENIE

Organizacja systemu pomocy społecznej w Powiecie Nowodworskim jest dostosowana do potrzeb społecznych. Realizacja „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009-2015” mała na celu zapewnienie możliwość korzystania z działań wspierających osoby i rodziny w procesie odzyskiwania zdolności do samodzielnego funkcjonowania.

Informacja z realizacji w 2014 roku „Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Nowodworskiego na lata 2009 – 2015” stanowi jedynie zarys wszystkich działań skierowanych na rzecz społeczności lokalnej Powiatu Nowodworskiego realizowanych przez instytucje wsparcia społecznego.

Dokument opracował i przygotował zespół pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie 3juw Nowym Dworze Gdańskim pod kierownictwem Dyrektora – Doroty Betkier.